

Kronologiskt register

Förhistoriska människor framställde eld för 1,4 milj. år sedan i Afrika.
Hjulet kom till Babylon och Kina omkr. 3.300 f. Kr.
Yxan användes för 250.000 år sedan.
Kniven användes för 30.000 år sedan.
Bågen och pilen användes för 30.000 år sedan.
Papper framställdes av kineser tidigt. Spred sig väster på 100-t.
Skrivkonsten för 5.000 år sedan. Sumerna, Kineserna och Egypterna
Jaktspjutet kom till för 50.000 år sedan.
Kulturfolk i Egypten och Mesopotamien tillverkade glas 3.000 år f.Kr.
Fenicierna uppfann glasblåsarpipan 100 år f.Kr.
De första raketerna har tillverkats i Kina på 1200-t.
Segelfartyg användes i Medelhavet omkr: 3.500 f.Kr. för frakter.
Bläck uppfanns av kineserna 2.500 år f.Kr

Forntid. 100.000-75.00 år f.Kr.

Vi får aldrig veta något om de första människorna som fanns i våra trakter. De kan ha levt här under värmetiden mellan de två senaste isperioderna, ty alla tänkbara spår är bortsopade liksom hela landskapet. Under 60.000 år maldes det ner av den senaste väldiga inlandsisen som genom sin tyngd sakta gled fram över Norden. Jordtäcket följde med och ligger nu omlagrat i Västjyllands moränbackar och nere på Lüneburgerheden i Nordtyskland.

Hällkistor och bronsåldersrösen. 2.000-1.000 år f.Kr.

Redan omkring 2.300 år f.Kr. börjar man bygga stora stenkammargravar för en period av 800 år. Dessa stora hällkistor byggs nu igen över hela Götaland och 1.500 av dem finns kvar idag, varav drygt 500 i Västergötland. Här i Lerum finns hällkistor i Pålstorp, Håvared, Ubbared, Tollestorp, Hjällsnäs, Slätten och Jonsereds gränsen, Jerriko. Två hällkistor finns i Östad. I Hemsjö finns tre stycken.

Klimatförändring och enkla gravar 1.000 år f.Kr. Brandgravar.

Vid Öjared, Ubbared, Karlbergshagen, Kullen, Lilla Nääs, Ekudden och Tollered finns röslignande stensättningar, vanligtvis ensamma. Det är svårt att säga när de är byggda, då liknande förekommer under järnåldern. De flesta hällristningarna har tillkommit under bronsåldern. I våra trakter är det blott de enklaste, skålgropar, man kan finna. Dessa förekommer på berghällar och stenblock som runda, inhuggna fördjupningar.

Värmetiden 6.000-4-000 f.Kr.

Klimatet hos oss kan jämföras med Sydfrankrikes atlantkust. Befolkningen ökar. En mängd säsongsboplatser från denna tid har påträffats ute vid kusten, längs Sävveån och utefter Mjörns stränder. Medellivslängden är 40-50 år om man bortser från barndödligheten. Spår efter människor från denna tid har gjorts på Nääshalvöns norra del och en trindyxa av grönsten har påträffats vid Tollered.

75.000-10.000 år f.Kr.

Redan 10.000 år f.Kr. har isen smält undan och efterlämnar ett helt nytt landskap. Det säregna svenskfinska sjölandskapet uppstår. Lerumstrakten ligger 30-40 meter under havsytan. Två stora dalstråk korsar Lerumstrakten. Den breda Sävveådalgången är en väldig jordbävningsspricka som går i nordostlig riktning. Från Anten och Mjörn löper det andra dalstråket genom Öjaredsviken, passerar förbi Nääs och fortsätter söderut via Åstebo- och Stålebodalgångarna mot Lygnern.

10.000-8.000 år f.Kr.

Under 1000 år drar sig isen tillbaka ungefär 10 mil till trakterna söder om Väneren. Ny klimatförsämring i 800 år. och isens tillbakagång avstannar. På Västkusten sker en snabb

landhöjning och de högsta partierna blir synliga ovanför vattenytan. Kring 8.000 år f.Kr. finns havet bara kvar som en långsmal havsfjord, vilken når in ungefär till nuvarande Lerums tätort. Från denna tid finns en gles befolkning av renjägare.

8.000-6.000 år f.Kr.

Klimatet förbättras stadigt och isen drar sig tillbaka norrut. Tusen år senare är klimatet ungefär som i våra dagar. Folket lever av jakt och fiske. Björk och tallskogar ersätter den tidigare tundran. Djurlivet ändras från ren och isbjörn till uroxe, vildsvin, älg, hjortdjur, skogsfågel och andra djur. I sjöar och vattendrag finns abborre, gädda, ål och lax, i havet säl, torsk och plattfisk.

Forntid.

Under den långa istiden 'övervintrar' neanderthalmänniskorna i Mellaneuropa. De följs, för ungefär **35.000 år sedan**, av den nuvarande människorasen. Den livnar sig norr om Alperna som mammut- och renjägare, medan tillvaron blir en annan längre söderut, där det växer frodiga skogar i Saharaområdet och Orienten. I Norden är istäcket flera kilometer tjockt och trycker med sin väldiga tyngd hela jordskorpan. För omkring 15.000 år sedan börjar en markant klimatförbättring. Isen drar sig stegvis tillbaka och lämnar omkring 10.000 år f.Kr. Lerumstrakten.

Jordbrukande fångstfolk 4.000-3.000 år f.Kr.

Klimatet har blivit långsamt kallare. Vid Nääs har man funnit spår av tidiga stenåldersjordbrukare. Fynd av deras slipade stenyxor vid bl.a. Plikten, vittnar om att de varit här. Monumentalgravar byggs efter Atlantkusten och i Sydsandinavien. Dösar byggs endast i Skåne. Ett 70-tal finns bevarade medan Danmark har 4.000. Gånggrifter börjar byggas.

Stenålderstiden. 3.000-2.000 f.Kr.

Omkring 2.800 slutar epoken med megalitgravarna (storstensgravarna). Efter 700 år av dösoch gånggriftsbyggande på Västkusten följer över hela landet en period på 500 år med enbart enkla enmansgravar under flat mark, försedda med gravgåvor